

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *05 «Соціальні та поведінкові науки»*

Код та найменування спеціальності *051 «Економіка»*

Освітньо-професійна програма *«Економіка підприємства»*

Ступінь вищої освіти *Магістр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *C1 «Економіка»*

«31» січня 2025р. протокол № 6

Рег.№

:

1. Загальна інформація

Кафедра: [Економіки промисловості](#)
Викладач: **Ощепков Олександр Петрович**, доцент кафедри економіки промисловості, кандидат економічних наук, доцент

[Профайл](#)

Контакти:
moto47rod@gmail.com
+380679046324

Освітній компонент викладається на 1 курсі у 2 семестрі

Кількість: кредитів – 3 , годин – 90, диф. залік

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	38	22	16
заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна - 52		Заочна - 78

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «Інтелектуальний капітал підприємства» характеризується тим, що для початку будь-якої діяльності необхідно мати початковий капітал. Різні форми власності та організаційно-правових форм мають власні підходи до формування початкового капіталу. По-перше, це статутний або пайовий капітал, в будь-якій формі він створюється, в матеріальній, нематеріальній або грошовій. Це важливо для подальшого управління капіталом. По-друге, наскільки достатнім є власний капітал для розвитку підприємства, яким чином формувати позиковий капітал, його види, форми. По-третє, як оптимізувати співвідношення власного та позикового капіталу для досягнення мети розвитку підприємства, тобто питання формування механізму управління капіталом підприємства.

3. Мета освітнього компоненту

Метою викладання освітнього компоненту «Інтелектуальний капітал підприємства» визначається в дослідженні структури нематеріальних активів, їх функцій і ролі в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства 21-го століття, важливості виміру рівня вартості підприємства при його капіталізації, напрямів соціально-економічного розвитку колективу підприємства в сучасних умовах.

Завдання освітнього компоненту полягає в набутті студентами необхідних знань для того щоб розробити програму підвищення конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому і зовнішньому ринку за рахунок формування і розвитку інтелектуального капіталу; обчислити узагальнюючі характеристики діяльності підприємства, в тому числі за рахунок інтелектуального капіталу; вимірювати інтенсивності динамічних явищ; визначати фактори, що впливають на розвиток інтелектуального капіталу.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення освітнього компоненту здобувач повинен:

знати: суть інтелектуального капіталу, його місце і роль у формуванні стратегії конкурентоспроможності підприємства, форми і структуру інтелектуального капіталу, особливості їх використання в харчовій промисловості;

вміти: проводити дослідження, виконувати обробку і аналіз даних оцінки вартості інтелектуального капіталу і ефективність його використання, а також виявляти вплив інтелектуального капіталу на ринкову вартість підприємства під час його приватизації або продажу.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Інтелектуальний капітал підприємства» здобувач вищої освіти отримує наступні загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в **05 «Соціальні та поведінкові науки»** та **освітньо-професійній програмі 051 «Економіка підприємства»**.

Інтегральна компетентність. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК5. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК9*. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- СК2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.
- СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
- СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
- СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
- СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання

1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності усно і письмово.
5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.
7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1			
Характеристика основних форм і видів інтелектуального капіталу підприємства			
<u>1</u>	Тема 1. Сутність інтелектуального капіталу в структурі сучасного підприємства	<u>2</u>	0,5
<u>2</u>	Тема 2. Ринкові активи в структурі інтелектуального капіталу	<u>2</u>	0,5
<u>3</u>	Тема 3. Інтелектуальні активи підприємства	<u>2</u>	0,5
<u>4</u>	Тема 4. Людські активи підприємства	<u>2</u>	0,5
<u>5</u>	Тема 5. Інфраструктурні активи підприємства	<u>2</u>	0,5
	Всього за модулем 1	<u>10</u>	2,5
Змістовий модуль 2			
Управління, планування та оцінка інтелектуального капіталу підприємства			
<u>6</u>	Тема 6. Планування аудиту інтелектуального капіталу	<u>2</u>	0,5
<u>7</u>	Тема 7. Аудит інтелектуального капіталу	<u>2</u>	0,5
<u>8</u>	Тема 8. Управління інтелектуальним капіталом	<u>2</u>	0,5
<u>9</u>	Тема 9. Управління знаннями і корпоративна пам'ять	<u>2</u>	0,5
<u>10</u>	Тема 10. Примноження інтелектуального капіталу підприємств	<u>2</u>	0,5
<u>11</u>	Тема 11. Оцінка інтелектуального капіталу	<u>2</u>	1,0
	Всього за модулем 2	<u>12</u>	3,5
Разом:		22	6

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність інтелектуального капіталу	2	0,5
2	Характеристика ринкових активів	1	0,5
3	Інтелектуальні активи підприємства	1	0,5
4	Людські активи підприємства	2	0,5
5	Інфраструктурні активи інтелектуального капіталу	2	0,5
6	Організація і проведення аудиту інтелектуального капіталу	2	1,0
7	Механізми управління інтелектуальним капіталом	2	1,0
8	Управління знаннями та примноження інтелектуального капіталу підприємства	2	0,5
9	Методи оцінки інтелектуального капіталу	2	1,0
Всього:		16	6

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i>		
1	Загальна сутність інтелектуального капіталу, різні підходи	6	8
2	Теоретичні підходи до структури та елементів інтелектуального капіталу	6	8
3	Виконання особистого завдання з розрахунку вартості людського активу	6	10
4	Виконання завдання з розрахунку вартості інфраструктурного активу	6	10
5	Виконання особистого завдання з розрахунку вартості ринкового активу	6	10
6	Розгляд теоретичних питань Поняття аудиту інтелектуального капіталу	6	6
7	Розробка програми проведення аудиту інтелектуального капіталу(на	8	13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	прикладі різних підприємств)		
8	Розробка методики загальної системи оцінки інтелектуального капіталу підприємства(на прикладі різних галузей)	8	13
Всього за ОК:		52	78

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи;
- виконання і захист практичних/лабораторних робіт;
- усне опитування;

Підсумковий контроль – *диф. залік*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
<u>Змістовний модуль 1.</u> Характеристика основних форм і видів інтелектуального капіталу підприємства		
Практичні роботи*	20	15
Самостійна робота*	10	5
Письмова модульна робота	20	30
Всього за змістовний модуль 1	50,0	50,0
<u>Змістовний модуль 2.</u> Управління, планування та оцінка інтелектуального капіталу		
Практичні роботи*	20	15
Письмова модульна робота	20	30
Самостійна робота*	10	5
Всього за змістовний модуль 2	50,0	50,0
Всього	100,0	100,0

Критерій оцінки модулів денної та заочної форм навчання

Денна	Заочна	Зміст	Оцінка
17-20	26-30	Повна відповідь на запитання і рішення задач	відмінно
13-16	21-25	Неповна відповідь на запитання і рішення задач	дуже добре
10-12	15-20	Повна відповідь на запитання і рішення задач і рішення одної задачі	добре
7-9	9-14	Неповна відповідь на запитання і рішення задач і рішення одної задачі	достатньо

Денна	Заочна	Зміст	Оцінка
0-6	0-8	Неповна відповідь і не має рішень задач	незадовільно

Практичні роботи

4,5 - 5 балів	Практичне заняття відпрацьоване та вчасно захищено, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
3,9 - 4,4 балів	Практичне заняття відпрацьоване та вчасно захищено, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,3 – 3,8 балів	Практичне заняття відпрацьоване відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,7 – 3,2 балів	Практичне заняття відпрацьоване, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2,6 балів	Практичне заняття не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота*Денна форма навчання

9 -10,0 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищено, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
7-8,0 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищено, при відповіді допущені неточності	дуже добре
6-7,0 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
4,0 – 5,0 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 4,0 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота*Заочна форма навчання

4,5 -5,0 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищено, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
3,7-4,4 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищено, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3-3,6 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,0 – 2,9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 1,9 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення,; Наочні: ілюстрація,; пояснювально-демонстративний метод.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; виконання ситуаційно-розрахункових задач.

Самостійна робота(реферати, індивідуальні навчально-дослідні завдання тощо), робота зі статистично-аналітичними звітами.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Крупіна, С. В. Інтелектуальний потенціал підприємства: конспект лекцій: для підгот. магістрів спец. 051 «Економіка». Одеса: ОНАХТ, 2021. 36 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1626159>
2. Людський потенціал підприємницької діяльності: навч. посіб. / В. П. Мікловда, Н. Ю. Кубіній, Л. Юрковічова та ін.; за заг. ред. Н. Ю. Кубіній; Ужгород. нац. ун-т. Ужгород, 2021. 172 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2056302>
3. Ощепков О.П., Магденко С.О. Аналіз власного капіталу м'ясопереробних підприємств України як основного джерела їхнього фінансування та розвитку. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, № 1. С. 43-48 <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1597384>
4. Партін Г.О.: Загородній Г.А. Інтелектуальний капітал суб'єкта господарювання: сутність, складники, методи оцінювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2022. Випуск 45. С.30-41
5. Шульга О.В. Інтелектуальний капітал: сутність та напрями використання. *Економікс Bullttin*. 2023. №4. С. 28-34

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців.

Викладач /ПІДПИСАНО/ Олександр ОЩЕПКОВ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Економіки промисловості_

Протокол від «29» січня 2025 р. № 11

В.о завідувача кафедри /ПІДПИСАНО/ Тетяна КУЛАКОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Д.е.н., проф. кафедри
економіки промисловості

/ПІДПИСАНО/ Вікторія САМОФАТОВА